Ao. 1855. **No. 11.**

Donderdag, **25 Januarij.**

SURINAAMSCHE COURANT EN GOUVERNEMENTS ADVERTENTIE BLAD.

Gouvernements - Secretarie.

Aanzoek voor Vrijgeving.

1855.
19 Jan. Van de slavin *Azia*, geboren in 1842, dochter van *Amimba I*, toebehoorende aan plantaadje *Leasowes*, in *Coronie*.

» » Van de slavin *Susanna*, geboren in 1828, dochter van *Clara*, toebehoorende aan plantaadje *Libanon*, divisie *boven Cottica en Perica*.

» » Van de slaven: *Josephine*, geboren in 1831, *Cornelis*, geboren in 1832 en *Doris*, geboren in 1834, allen kinderen van *Eva*, toebehoorende aan den boedel **Jacobus Kramer**.

» » Van de slaven *Betsij*, geboren in 1829, dochter van *Nanette*, en hare kinderen *Frans*, geboren in 1851 en *Sophia Charlotte Catharina* geboren in 1853.– en *Pauwina*, geboren in 1803, waarvan de moeder onbekend is, toebehoorende aan **F. Wijnand**, de drie eerstgenoemden echter voor den vrijdom.

De waarnemende Adjunct Gouvernements-Secretaris, belast met de functien van den Gouvernements-Secretaris,
E. A. VAN EMDEN.

Derde afkondiging.

Gouvernements – Secretarie.

Paramaribo, den 22 Januarij 1855.

Bij Gouvernements-resolutie van den 20 dezer maand No. 96, is, onder de nadere goedkeuring des Konings, aan den Heer **S. H. de Granada**, op zijn verzoek, verleend een *eervol* ontslag, als *Kapitein* bij de Schutterij te *Paramaribo*.

De waarnemende adjunct Gouvernements-Secretaris, belast met de functien van den Gouvernements-Secretaris,
E. A. VAN EMDEN.

Gouvernements – Secretarie.

Paramaribo, den 22 Januarij 1855.

Bij Gouvernements-resolutie van den 20 dezer maand No. 97, is, onder de nadere goedkeuring des Konings, tot *2n. Luitenant bij de Schutterij* te *Paramaribo* benoemd, de Heer **J. von Königslöw**.

De waarnemende Adjunct Gouvernements-Secretaris, belast met de functien van den Gouvernements-Secretaris,
E. A. VAN EMDEN.

Gouvernements – Secretarie.

Paramaribo, den 22 Januarij 1855.

Bij Gouvernements-resolutie van heden, No. 106, is, aangezien de Heer Gouverneur zich voor eenige dagen van *Paramaribo* verwijdert, de Heer Procureur Generaal, als Oudste Lid van den Kolonialen Raad, belast geworden met de behandeling der dagelijksche zaken, gedurende Zijner Excellentie's afwezigheid.

De waarnemende adjunct Gouvernements-Secretaris, belast met de functien van den Gouvernements-Secretaris,
E. A. VAN EMDEN.

Transport.

(198) Den 21 Jan. 1855. De Exploicteur aan **G. C. Bosch Reitz**, van de Pl. *Libanon* cum ann., gelegen aan de rivier *boven Cottica*.

Paramaribo, den 21 Januarij 1855.
De waarn. Griffier bij het Geregtshof,
MARTINI VAN GEFFEN.

Transport.

Den 24 Januarij 1855. **H. F. Wesenhagen** qq. de wed **A. van Meerten** geboren **Lemmers**, zoo uit eigenhoofde als in qualiteit executrice in den boedel wijlen haren voorn. Echtgenoot, met wien zij in gemeenschap van goederen was gehuwd, aan **Christiana van Betten** in het Burgerregister bekend onder den naam van **Christiana Johanna van Betten**, echtgenoote van **J. F. Betten**, van het Huis en Erf aan de *Grave- of Soldaten straat*, N. W. La. B No. 13 O. W. La. D No. 38. (1355)

Paramaribo, den 24 Januarij 1855.
De waarn. Griffier bij het Geregtshof,
MARTINI VAN GEFFEN.

[1353] De Exploicteur bij het Geregtshof in de kolonie *Suriname*, zal op Vrijdag den 26n. Januarij 1855, des voormiddags ten *half negen* ure, publiek bij executie verkoopen:

De Plantaadje **NIEUWHOOP** cum annexis, gelegen aan de rivier *boven Commewijne*, tusschen de verlatene plantaadjen *Siparipabo* en de *Vier Kinderen*, aankomende **Judith Gomperts** weduwe **Machiel Alexander Salomons**.

15 vaten **SUIKER**, liggende ter Landswaag, afkomstig van de Plantaadje *Kroonenburg*.

Paramaribo, den 24 Januarij 1855.
SIMON ABENDANON Sz.

(354) De Exploicteur bij het Geregtshof in de Kolonie *Suriname*, zal op Vrijdag den 2den Februarij 1855, des voormiddags ten *half negen* ure, publiek bij executie verkoopen:

Een derde gedeelte in het **ERF** met al de daaropstaande **GEBOUWEN**, gelegen aan de *Ladesma straat* La. E No. 379, aankomende **J. F. van den Eijck**, en

Een derde gedeelte in voormeld **ERF**, met al de daarop staande **GEBOUWEN** gelegen als voren, aankomende **A. J. Halfhide**.

Paramaribo, den 24 Januarij 1855.
SIMON ABENDANON Sz.

Nieuwstijdingen.

Paramaribo, *den 24 Januarij* 1855.

Gisteren morgen is Z. Exc. de Gouverneur, vergezeld van de Heeren **H. G. Roux**, Mr. **E. A. van Emden**, **H. Schorrenberg**, Jhr. **C. A. van Sijpesteijn**, Dr. **J. K. Ooijkaas** en **H. C. J. Slengarde**, met de Schroefstoomboot *Paramaribo* naar de rivier *Coppename* vertrokken.

In de St. Thomas Courant van den 15 November jl. vindt men het volgende merkwaardig artikel:

De Engelsche brik *Velocitij* kwam op den 27 Oct. jl. van New York te St. Thomas aan, van waar zij den 3n. derzelfde maand is vertrokken. Hare lading bestond in onderscheidene soorten levensmiddelen, daaronder gezouten visch, waarvan zeven vaten zijn gescheept geworden door de Heeren **Duval & Co.**, commissie-handelaren in die stad, en, naar luidt van het connossement, ontvangen van Boston om over St. Thomas naar St. Domingo te worden verzonden, en geconsigneerd aan de Heeren J. Cappé & Co. te St. Thomas, om de verzending te bewerkstelligen.

De *Velocitij* had tevens voor een ander handelshuis te St. Thomas gezouten visch aan boord, en aangezien de Heeren J. Cappé & Co. gewoon zijn koopgoederen voor de andere handelshuizen aldaar in hunne ruime en luchtige looten te bergen, zoo werd deze visch ook aldaar opgeslagen. Het gebeurde daarom dat beide partijen visch tenzelfden tijde, Donderdag den 2 November, van boord der *Velocitij* ontscheept werden, en aangezien dit artikel schaarsch was, verschenen er koopers voor, zoodra de visch aan wal gebragt was. Er werd eene order der eigenaars van den visch ontvangen om een vat af te leveren aan eene vrouw, die gewoon is in dit artikel handel te drijven. De klerk, die met de aflevering daarvan belast was, wees, zonder op de merken en nummers te letten, een der vaten, die ter verzending ontvangen zijn, aan, en nam in zijn aanteekeningsboek het gewigt van deszelfs inhoud op.

De vrouw vond het moeijelijk, het vat in zijn geheel te vervoeren en besloot derhalve hetzelve op de plaats zelve open te maken en den visch in kleine hoeveelheden naar haar verkoophuis te vervoeren. Het vat werd geopend en zoodra er

een zeker gedeelte (four tiers) was uitgenomen, kwam er een tinnen doos te voorschijn. Hierover verbaasd ging de klerk onverwijld den Heer Cappé, die zich aan de voordeur bevond, kennis van het gebeurde geven; deze begaf zich naar de plaats om zich van de zaak te vergewissen en sulks naar waarheid bevonden hebbende, vervoegde hij zich bij een handelshuis in de buurt met verzoek, dat twee der vennooten, met hem zouden medegaan om ooggetuigen der zaak te zijn. Zij besloten de tinnen doos open te maken, ten einde te weten wat zij bevatte, en wat vond men er in? een pak *Dominikaansch papierengeld.*

De Heer Cappé ging onverwijld kennis hiervan aan de authoriteiten geven; het hoofd der policie, vergezeld van twee agenten, verscheen op de plaats en de aangifte des Heeren Cappé naar waarheid bevonden hebbende liet hij de andere zes vaten openmaken en onderzoeken. Men bevond dat de inhoud van deze zes vaten volkomen gelijk was aan dien van het eerste. Al de zeven vaten werden wederom gesloten en met het gouvernementszegel verzegeld.

Op den 13 Nov. werd de gezouten visch op publieke veiling verkocht en de tinnen dozen uit de loots der Heeren Cappé & Co. naar een pakhuis van het gouvernement overgebragt, in afwachting der beschikking van het Dominicaansche gouvernement.

Naar men verneemt zijn de Heeren Cappé & Co. van voornemen om na den afloop der zaak, schadeloosstelling te vorderen van degenen, die daarin schuldig mogten bevonden worden wegens het afladen aan hunne consignatie tot wedervervoer van onwettige en bedriegelijke waren onder den naam van koopgoederen.

Het bedrag van het gevonden papierengeld bedroeg 900,000 dollars.

Sterkte der krijgvoerende legers.

Een korrespondent van de *Daily News*, deelt de volgende opgave mede van het aantal der sedert 14 Septemb. ll. naar de Krim, gezonden geallieerde troepen, de verminderingen onder dezelve door ziekten en gevechten veroorzaakt, en het thans vermoedelijk aanwezige getal.

De op den 14 Sept. te Old Fort door de geallieerden gelande troepen bestonden uit:

Engelschen 27,000 man
Franschen 30,000 »
Turken 10,000 » 67,000

Op den 23sten Sept. werden te Katscha geland, Engelschen, 2,800
Op den 1 Nov. te Balaclava, Franschen 1,000
Op den 8 » te Balaclava, Engelschen 1,500 (met een geheel nieuw belegeringstrein.)
Op den 14 Nov. te Balaclava, Engelschen 1,200
Op den 30 » moeten te Balaclava aankomen, de in den aanvang dier maand vertrokken Engelschen, 3,300
Op den 7 Nov. zijn te Balaclava aangekomen van Volo 2,800, van Battoun 4,000, Turken 6,800
Op den 7 Nov. van Constantinopel ingescheept, Franschen 5,000
Op den 9 Nov. van Constantinopel, Franschen 5,815
Op den 9 Nov. van Varna, Franschen 3,000, Turken 2,000, te zamen 5,000
terwijl de reeds gearriveerde en nog op weg zijnde Egyptische troepen 5,000 be-

Transportere 99,415

Transport 99,415

dragen; welk getal, gevoegd bij de Engelsche en Fransche mariniers die te land dienst doen en 7,000 beloopen, — uitmaakt 12,000

Dus in het geheel verscheept omstreeks het midden der maand November 111,415

Daarvan moeten afgetrokken worden de sedert 14 Sept. aan zieken, gesneuvelden, gewonden, enz. geleden verliezen welke geraamd worden als volgt:

Bij den slag van Alma, gesneuvelden en gewonden 4000, te Balaclava op den 25 Oct. 800, te Inkermann op den 5n Nov. 3,500; in de loopgraven sedert het begin van het beleg 1000, te zamen 9,300; — aan de cholera bezweken en door ziekte sedert 14 September ongeschikt geworden 8000, — alles te zamen 17,300

Overlatende op of omstreeks den 15 Nov. eene effectieve legermagt van Franschen, Engelschen, Turken, enz., — van 94.115

Van 15 Nov. af zijn wederom uit Engeland vertrokken Engelschen 7,385

Op den 7 Nov. zijn onderscheidene stoombooten van Balaclava met zieken en gewonden vertrokken om, met versche troepen uit Malta, Griekenland, Gallipoli, enz, op of tegen den 15 Dec. in de Krim terug te keeren, ten bedrage van 5,000

Terwijl onderscheidene groote stoombooten te Toulon reeds zijn aangekomen en nog verwacht worden, om Fransche troepen in te nemen ten einde op of tegen 15 Dec. in de Krim te arriveren, ten getale van 15,000

121,500

Waaruit zou blijken dat het geallieerde leger in het midden der maand Dec. rondom Sebastopol en Balaclava, meer dan 120,000 man sterk zal zijn.

Wanneer men hierbij de sterkte der geallieerde vloten voegt, zal men weinig minder verkrijgen dan eene legermagt van 150,000 man, behalve de verdere Fransche versterkingen, ten bedrage van 35,000 man, die spoedig naar het een of ander deel der Krim of des Donaus vertrekken zullen.

Tegenover de geallieerde legers staan, naar gemeld wordt;

Het overblijfsel der Russen, die te Alma hebben gestreden, ten bedrage van 30,000
Het korps van Liprandi 30,000
Het korps van Luders 25,000
Het korps van Danneberg 20,000
De derde divisie 20,000
De artilleristen die men zegt van Kronstadt op weg te zijn 12,000
Het garnizoen van Sebastopol 20,000

Totaal 157,000

Daarvan moeten worden afgetrokken de verliezen aan gesneuvelden en gewonden, als: te Balaclava, Sebastopol en Inkermann 25,000
Voor te hooge opgave van het hierboven vermelde 20,000 — 45,000

Overlatende omstreeks den 15 Dec. eene effectieve magt van 112,000

De werkeloosheid der Russen van den 5 Nov. af tot den 25 toont aan dat hun aantal of overdreven is geweest, of dat zij gebrek hebben aan amunitie, provisien, enz. Deze moeten hen over Perecop aangebragt worden, doch zij zullen dezelven met de grootste moeijelijkheid kunnen bekomen, daar, naar gemeld wordt, het land 100 mijlen zuidwaarts, door de gevallen zware regens, zoo als altijd in November en December plaats heeft, weinig beter dan een moeras is.

Aan de Redactie enz.

Verre van mij voor deskundige uit te geven, stel ik nogtans te zeer belang in de koloniale nijverheid, om de uitnoodiging van »Een voorstander van Nationale Industrie," voorkomende in het vorige Nr. van dit dagblad, onbeantwoord te laten.

Ik heb dezer dagen gelegenheid gehad de twee eerste nommers (Julij en November 1854) van een nieuw tijdschrift, in de naburige kolonie *Demerary* uitgegeven, — *British Guiana Journal* getiteld, — te zien. Daarin wordt ook in het breede over de vezelstoffen, geschikt voor touwwerk, gehandeld.

Na het ons bekende zeilgras wordt er hoog opgegeven van de *Bananne*-vezels. Nu is de Manilla-hennip ook van eene Bananne-soort, *Musa Textilis*, afkomstig. Deze Manilla-hennip geldt, volgens *Nw. Yorksche* dagbladen, op publieke veilingen tot 235 dollars de ton. Men houdt de vezelen van onze gewone Bananne voor even goed. Op het eiland *Jamaica* is men met het denkbeeld, om de gewone hennip door Bananne-vezels te vervangen, zoo zeer ingenomen, dat men er premiën uitschrijft voor het beste werktuig om de vezelstof te bereiden, en dat men vrijstelling van vracht aanbiedt dengene, die eene belangrijke hoeveelheid Bananne-vezels naar *London* of *New-York* afzendt.

De bewerking, die wel is waar door latere ondervinding kan verbeterd worden, is hoogst eenvoudig. Men neemt Banannestammen ter lengte van 4 voet; men ligt met een' houten spatel de lagen, waaruit de stam is zamengesteld, van elkander af, splijt die in reepen van ongeveer 1½ duim breedte, en men laat die reepen tusschen houten of ijzeren rolders, b. v. van een suikermolen, loopen. Nu worden de reepen in een' grooten ketel (een suikerketel is zeer dienstig) gekookt met eene geringe hoeveelheid potasch, soda of ongebluschte kalk, om de slijmachtige deelen af te zonderen. Men zorge hierbij, om de buitenste lagen van de dieper liggende afgescheiden te houden, wijl de qualiteit hoe verder naar binnen des te beter wordt en dus ook hooger in prijs is. Vervolgens worden deze reepen aan touwen in de zon te droogen gehangen.

Men heeft te *Port-Royal* op het eiland *Jamaica* proeven genomen met touwwerk, uit Bananne-vezels vervaardigd, en met een 9-draadstouw van één duim dikte 600 pond gedragen. (*Relata refero*). De deugdzaamheid wordt grootendeels door het goede droogen verhoogd. Dit touwwerk neemt de teer gemakkelijk aan.

Behalve de Bananne-vezels nu mag de *Maho*, die hier ook niet zeldzaam is, voor het vervaardigen van touwwerk niet uit het oog verloren worden.

Deze wenken zijn welligt niet nieuw, doch zij kwamen mij voor, hun, die belang stellen in Koloniale Industrie, niet onaangenaam te zullen zijn. F.

Paramaribo, 23 *Januarij* 1855.

Goud en Zilver.

De Hermunting in Nederland.

Het *Journal des Economistes*, van de maand April 1854, bevat een artikel door den

heer Courcelles Seneuil, over *Trois publications nouvelles sur la question de l'or, par M.M. Stirling, Newmarch, Vroлik.* De heer J. P. Stirling geeft in een klein boekdeeltje een overzigt van al de verschijnselen met de jongste goud-ontdekkingen in verband staande; daarbij heeft hij zooveel mogelijk tot de oorzaken willen opklimmen, en daartoe den invloed nagegaan welken de ontdekking van Amerika's mijnen, van 1492 tot op onze dagen, op de algemeene prijzen heeft uitgeoefend.

Een ander Engelsch schrijver, de heer Newmarch, heeft in eene brochure alle cijfers verzameld welke tot de jongste goudontdekkingen en hare gevolgen op handel enz in betrekking staan.

Ofschoon die opgaven natuurlijkerwijze slechts globaal kunnen zijn, is het toch niet zonder nut, eenige cijfers dezer groote feiten op te teekenen.

De heer Newmarch berekent de hoeveelheid goud welke in 1848, zoo aan muntspeciën, als in andere vormen in de geheele wereld aanwezig was, op ongeveer 557 millioen p. st., en de hoeveelheid zilver op 792 millioen p. st. — De jaarlijksche productie op hetzelfde tijdstip schat hij voor het goud op 6,650,000 p. st., voor het zilver op 790,000 p. st. — De gouddelving van Californië, van 1848 tot het einde van 1852, wordt op ongeveer 40 millioen p. st. gesteld, en die van Australië tot op hetzelfde tijdstip op 16 millioen p. st. — Zoo was de totale hoeveelheid goud in de wereld aanwezig, in 1853 reeds met 10 pCt. vermeerderd geworden, en indien men de steeds voortgaande goudaanvoeren in aanmerking neemt, dan doet het zich voorzien dat de verhouding binnen weinige jaren nog veel sterker zal veranderd zijn. —

Waar blijft al dat nieuw gevonden goud? Moeijelijk is het, dit met juistheid te zeggen, doch eenigermate kan men het nagaan. Vatten wij eenige der belangrijkste feiten in het muntwezen der laatste jaren zamen:

1o. dat er in Engeland tot en met 1852 voor circa 20 millioen p. st. aan gouden munt is geslagen, grootendeels ter voorziening in de behoefte aan gemunt goud, welke in de Australische koloniën was ontstaan. —

2o. dat Frankrijk voor ongeveer hetzelfde bedrag heeft gemunt, hetgeen door de werking van den dubbelen standaard werd aangemoedigd; de aanmunting van goud door particulieren was daar een voordeelige speculatie geworden.

3o. dat de Vereenigde Staten voor meer dan 30 millioen p. st. gouden munt hebben geslagen. In 1849 werd daar de munteenheid veranderd; de gouden dollar verving den zilveren; maar de gehalte-bepaling maakte het dáár evenzeer als in Frankrijk, voordeeliger om met goud te betalen, zoodat het zilver *facto* gedémonétiseerd werd, en als koopwaar werd uitgevoerd; (later, in 1853, werd de verhouding hersteld door het stellen van den zilveren dollar op lager gewigt en gehalte, zoodat dit muntstuk toen in juister verhouding kwam met de toenmalige goud-waarde).

4o. Het zilver dat in vele Staten, door de werking van den dubbelen standaard als anderzins, uit den omloop verdween, werd veel naar Indië en China gestuurd; b. v. de zilver-circulatie van Frankrijk trok grootendeels daarhenen.

5o. Terwijl in vele landen alzoo het goud werd aangemunt, en het zilver gedémonétiseerd werd, geschiedde op andere plaatsen het tegendeel; Nederland démonétiseerde juist zijn goud, en bragt eene waarde van 50 millioen guldens aan dit metaal, als koopwaar, op de wereldmarkt; hetgeen o. a. te Parijs op den prijs zich nog meer deed gevoelen dan de ontdekking der Californische goudmijnen zelve had gedaan.

6o. Tegenover de toenemende goudproductie welke den prijs van het goud in vergelijking met het zilver deed dalen, deed zich eene omstandigheid voor, welke voor het zilver eenigermate hetzelfde deed, ofschoon in minder sterke mate, namelijk de ontdekking in Californië en Mexico, van kwikzilvermijnen, die voor de ontginning der zilvermijnen noodig zijn; en alzoo op de productiekosten van het zilver invloed uitoefenen.

Deze zamenloop van omstandigheden maakt dus de kwestie der goud en zilverproductie, en haren invloed op muntwezen, prijzen en dagloonen, dubbel belangrijk, maar ook dubbel ingewikkeld.

Vele schrijvers, onder anderen de evengenoemde Heer New-March zijn van oordeel, dat de ontdekking der goudmijnen tot nu toe bijzonder weinig invloed op den handel in het algemeen heeft gehad; — daartoe heeft hij een tabel opgemaakt, waarin al de prijswisselingen der laatste jaren voor 39 der voornaamste handelsartikelen op de Londensche markt zijn aangeteekend; terwijl nu die prijzen voor 19 der artikelen zijn gerezen, zijn zij ook voor 19 andere gedaald of staande gebleven, en daar men voor elk dezer ook gewone oorzaken van rijzing en daling kan aangeven, schijnt het, volgens die opgaven inderdaad zeer bezwaarlijk, om eene algemeene stijging van prijzen, ten gevolge eener daling der goudwaarde, aan te nemen.

Doch ontegenzeggelijk hebben de goudontdekkingen *indirectelijk* grooten invloed gehad, ook tot de rijzing der prijzen. Aan beide uitersten der wereld ontstaat plotseling eene groote nog ongekende productie van vele millioenen 's jaars; en dat geheel onvoorzien. Dit heeft eene groote vraag naar werklieden, voedselaanvoeren, allerlei koopwaren en scheepsruimte ten gevolge, en de nieuw ontstane vraag naar die artikelen werkt weer op andere industrien daarmede in verband staande.

In zooverre hebben de goudontdekkingen onmiskenbaar eene strekking gehad, om de algemeene prijzen te doen stijgen. B. v. de emigratie nam daardoor veel toe; en dit veroorzaakte aan den eenen kant eene oogenblikkelijke vraag naar veel artikelen van uitrusting, enz. en verminderde daarbij het aanbod van werklieden in het land zelve. Van dáár eene rijzing in arbeidsloon, ten gevolge der goudontdekkingen, zoo men wil, — maar niet ten gevolge der verminderde goudwaarde.

Hoe het zij, de kwestie der edele metalen in al haren omvang en vertakkingen blijft op dit oogenblik een onderwerp, dat de aandacht van de geleerden en staatsmannen der geheele beschaafde wereld in hooge mate tot zich trekt; — uit dit oogpunt worden alle werken welke over een der punten meer licht kunnen verspreiden, met graagte ontvangen.

Zoo was dan ook de verschijning van het werk van den tegenwoordigen Minister van Financien, den heer Vrolik, zeer welkom aan de Fransche Economisten, bij wie, even als in de handelswereld, de Nederlandsche hermunting *sensatie* had gemaakt, en aan wie dus eene dienst werd bewezen, door hun dat werk in de bijzonderheden te doen kennen.

» *Applaudissons d'abord*," zegt de schrijver in Le Journal des Econ. » *applaudissons* » *d'abord un gouvernement qui, sans que* » *rien l'y oblige, tient compte de l'opinion* » *des hommes éclairés en Europe, qui discute devant eux ses actes sans aucune emphase, et avec une extrême modestie.*"

Bij het nagaan der Nederlandsche hermunting is de genoemde schrijver het echter niet geheel eens met de gronden, die ons tot den enkelen standaard hebben gebragt, en even als vele andere Fransche schrijvers, is hij voor den dubbelen standaard, met wijziging in de gehalte-bepaling, naar mate dit gevorderd wordt.

» *Il est vrai qu'avec le double étalon, il faut être souvent sur le qui vive, et s'exposer à changer la proportion de la valeur légale des deux métaux, et par conséquent, à des démonétisations et à des refontes chaque fois qu'il se produit un changement durable dans la valeur respective des deux métaux; — mais il suffit d'attendre et de saisir les occasions pour effectuer ces opérations avec infiniment moins de peine qu'on ne le suppose ordinairement; comment d'ailleurs se soustraite aux inconvénients de la mobilité des valeurs qui résultent de la nature même des choses.*"

(Dat heet men een knoop willen doorhakken; en zoolang de bezwaren tegen een dubbelen standaard op dergelijke wijze worden weggeruimd, mag men zich veilig over het bezit van den enkelen verheugen).

Ook in de *Academie des Sciences* te Parijs is door den bekenden Michel Chevalier rapport uitgebragt over het bovengenoemde werk, de geschiedenis van het herstel van het Nederlandsche Muntwezen, 1842—1851, — ook in de Fransche taal opgesteld.

In de Compte-rendue der Académie, April 1854, vinden wij hieromtrent het navolgende:

De heer Michel Chevalier. Ik heb de eer, uit naam van den schrijver, aan de Academie aantebieden een werk getiteld: *le Système monétaire du royaume des Pays-bas; La refonte des vieilles monnaies d'argent, et la démonétisation de l'or.*

» *Men weet dat Nederland laatstelijk tot de afschaffing van den gouden standaard is overgegaan, op eene wijze die allezins de aandacht verdient: en deze taak is heden met den gelukkigsten uitslag volvoerd. — Echter is deze handelwijze, gedurende hare tenuitvoerlegging, verschillend in Europa beoordeeld geworden, en zelfs aan sterke afkeuring blootgesteld geweest. — De Nederlandsche regering die, even als alle verlichte regeringen, op de goede opinie van Europa prijs stelt, heeft verlangd de onjuiste beoordeeling die men had opgevat, teregt te wijzen. De heer* Vrolik, *voorzitter van het muntcollegie, was door zijne ambsbetrekking zelve daartoe bij uitstek berekend, en werd mitsdien belast om van al het verrigte een volledig verslag in de Fransche taal op te stellen, daarbij gebruik makende van de memorien reeds voor de kamers opgesteld; — en van daar het werk dat ik thans de eer heb aan de academie aan te bieden. — Deze publiekmaking is niet alleen geschikt om juiste denkwijze te geven aangaande het doelmatige van het Nederlandsche hermuntingswerk, het is, ook een werk dat veel licht verspreidt over de muntkwestie in het algemeen. Het bevat statistieken die officiele bijzonderheden toelichten, zoo als b. v. de mate der slijting welke het geld gedurende den omloop ondergaat, en ook de verhouding van het totaal der muntspecien dat zich ter inwisseling aanbiedt, wanneer eene regering tot eene hermunting overgaat. — Het werk van den Heer* Vrolik *zal zeer gezocht zijn door allen die eene muntquestie te behandelen hebben, en het is een wezenlijk geschenk dat hij aan* de Académie *heeft gedaan.*

» *Volgen eenige opgaven, kortelijk den loop der Nederlandsche hermunting schetsende.*"

De wet van 28 September 1816 bepaalt een dubbelen standaard — de zilveren gulden en het gouden tienguldenstuk, — maar stelde de verhouding van beide metalen als 1 : 15$\frac{7}{1}$; in plaats van 1 : 15$\frac{1}{2}$, — onder dit systeem werd de zilveren gulden steeds uitgevoerd als koopwaar (daar die op vreemde markten meer waarde had tegen over het goud, dan hier), en in 1836 werd een commissie benoemd om hieromtrent advies te geven.

Men besloot den dubbelen standaard te verlaten, en vergenoegde zich vooreerst met den gulden op minder zilver fijn te slaan.

Maar eerst in 1845 werden afdoende maatregelen genomen—door muntbiljetten (waarvoor metaalwaarde gedeponeerd bleef) werd al de oude munt ingewisseld.

De ontmunting der gouden tienguldenstukken werd bij de wet van 26 Nov. 1847 aangenomen — daarbij werd bepaald dat de gouden munt niet meer wettig betaalmiddel zoude zijn, en zilver werd het eenige betaalmiddel; gouden munt kon wel geslagen worden, maar de waarde daaraan te geven stond geheel aan de ruilende partijen — de gouden Willem werd negotiepenning.

Zoo was het beginsel aangenomen, en kort daarop, als om de Nederlandsche regering gelijk te geven, vond de ontdekking in Californie plaats. In 1849 vroeg daarop de regering aan de Wetgevende magt het ontmunten der tienen vijfguldenstukken; 17 Sept. kwam daartoe de wet tot stand, in Junij 1850 begon die inwisseling, ook door middel van muntbiljetten, welk middel vroeger zoo volkomen gelukt was.

Sedert 1816 waren voor *f* 173,000,000 aan gouden munt geslagen; slechts 50 millioen kwam ter verwisseling weder.

De Heer Chevalier heeft een grief tegen ons nieuwe muntstelsel, dat de gulden niet geslagen is op de juiste hoeveelheid zilver in den dubbelen frank vervat, gelijk niet andere Frankrijk omringende landen, Sardinië, Belgie en Zwitserland het geval is; — dit zou voor het onderling verkeer, meent hij, groote voordeelen hebben opgeleverd.

Wat het goud betreft, zoo besluit hij zijn rapport, de Nederlandsche regering heeft overeenkomstig de beginselen der wetenschap gehandeld, eenmaal den zilveren standaard gekozen hebbende; en Australie en Californie geven haar duizendmaal gelijk. Door alzoo te handelen is de Nederlandsche natie beveiligd tegen de verstoringen in den handel die zullen uitbreken in de Staten, waar men den dubbelen standaard heeft behouden.

„*Door dit werk der hermunting, waarvan ik in deze korte trekken zulk een vlugtig overzigt gaf, heeft Nederland dus een nieuw bewijs geleverd van zijne aloude wijsheid.*"

Toestand der Pharmacie in New-York.

De vreemdeling, die in de hoofdstad der Vereenigde Staten aanlandt en de stad binnentreedt, zich een' weg banende door duizende bedrijvige menschen, waarvan hare verbazend groote straten wemelen, ontwaart spoedig onder de talrijke winkels, die langs den publieken weg gelegen zijn, de glazen ramen, waarachter sierlijke flesschen met verschillende gekleurde vochten gevuld en des avonds door gasvlammen verlicht zijn.

Behalve deze voorwerpen, treft men er nog, om het oog der voorbijgangers te trekken, allerlei soort van parfumerien, artikelen voor het toilet, zoo als borstels, kammen, sponsen, zepen, pommades enz. aan; vervolgens bespeurt men eene menigte plantengeneesmiddelen, vervat in flessschen of dozen, allen even sierlijk opgemaakt, welke op eene geheimzinnige wijze hunne nulliteit onder prachtige enveloppes verbergen. Uithangborden en opschriften, waarop met schitterende letters de woorden: *Drugs and medecines; Apothecary and druggist; Pharmaceutist, Pharmacie Française, Deutsche Apotheke* te lezen staat, wijzen het, zonder zich te kunnen vergissen, aan, dat hier een kweekeling van Aesculapius zijnen zetel heeft gevestigd.

Begeven wij ons in een der prachtige apotheken van *Broad Way* . . . Wij zijn verblind door al de luxe, die in deze etablissementen is ten toon gespreid. De kasten en toonbanken zijn versierd met beeldhouwwerk. Op de toonbanken vindt men, in navolging van hetgeen men in de Engelsche apotheken ziet, glazen dekkasten van mahonijhout, waarin parfumerien en patentmiddelen zijn uitgestald; voorts merkt men er fraaije balancen en flacons met rijke etiquetten op. Op eene der toonbanken bevindt zich een afgeschoten gedeelte, dat aan eene zijde open is en waarachter de recepten worden gereed gemaakt.

De laden van mahonijhout, de flesschen en potten, welke op de planken gerangschikt zijn, dragen gouden opschriften; de wanden zijn met spiegels bedekt; er staan stoelen en sopha's gereed voor de vermoeide koopers; waaijers en palmbladen verschaffen gedurende de zomerwarmte eenige verfrissching voor de dames, en eindelijk worden er journalen beschikbaar gesteld voor die klanten, die gaarne de nieuwstijdingen willen weten. De chef van den winkel, prijkende met den titel van doctor, bevindt zich gewoonlijk in het zwart gekleed en met den hoed op in de apotheek zelve, of in het kantoor, dat er aan grenst. De bedienden staan met ongedekten hoofde en uiterst netjes gekleed achter de toonbank; zij verstaan volmaakt de kunst, om kunstmatige gedistilleerde wateren te bereiden, de drankjes te kleuren, de poeders te vouwen en sierlijk in te pakken; maar daartoe bepalen zich ook al hunne kundigheden. Na eenige maanden leeftijd, vestigen zich deze leerlingen, niettegenstaande de ligtheid hunner wetenschappelijke bagage, voor hunne eigene rekening, want de wet vordert geen éénen waarborg van geschiktheid voor de uitoefening der geneeskundige beroepen. Zoodanig is de toestand van de meeste Amerikaansche Apotheken.

Het grootste gedeelte der Duitsche apotheken vertoont een deftiger uiterlijk. Zij nemen, niet even als de Amerikaansche apotheken, de toevlugt tot kwakzalverachtige middelen, om de oogen der menigte tot zich te lokken; evenwel zijn de meeste hunner nog verpligt, ten einde de aandacht op hen te vestigen, om voor de ramen, flesschen met bloemen, zaden enz. uit te stallen.

Naast deze inrigtingen onderscheidt men de *Botanical drugstores*, die alleen plantaardige geneesmiddelen verkoopen, benevens de *medical offices*, waar de geneesheeren zelve de geneesmiddelen slijten.

In de armen-wijken zien er de apotheken buitengemeen onoogelijk uit. Op het platteland is de apotheker te gelijk kruidenier, en daar de boeren in het algemeen in producten van den grond betalen, voegt hij bij het vak van kruidenier ook nog den handel in granen en andere zaken. Meestal wordt er de pharmacie en de geneeskunst door één en denzelfden persoon uitgeoefend.

In de Vereenigde Staten zijn de werkzaamheden in het laboratorium onbeduidend: zij bepalen zich bij de bereiding der zoogenoemde Galenische præparaten. De handelaar in droogerijen (*Wholesale-druggists*) voeren van elders de scheikundige producten tot zoodanig lage prijzen aan, dat de apotheker geen voordeel er bij vinden zou ze zelf te bereiden. De gereedmaking der voorschriften geschiedt ten naastenbij als in Frankrijk en Duitschland. De Amerikaansche apothekers bemoeijen zich volstrekt niet met het overschrijven der gereed gemaakte recepten, zij vergenoegen zich slechts ze te nommeren en ze in groote boeken vast te plakken.

De meeste artikelen, zelfs de vergiften, welke op eenvoudige aanvraag der klanten worden afgeleverd, zijn voorzien van gedrukte etiquetten, die er den aard van aantoonen. De geneeskrachtige planten worden in kleine vierkante pakjes verkocht, welke één ons bevatten en welke als zoodanig toebereid uit New-Libanon worden verzonden. Er bestaat geen wettige artseny-tax; de waardering der geneesmiddelen is geheel aan willekeur overgelaten.

De gepatenteerde middelen spelen eene belangrijke rol in de pharmacie der Vereenigde Staten; het volk hecht daaraan een blind geloof. Er bestaan een menigte dezer arcana; ieder doctor gelooft zich een' naam en fortuin te moeten maken met de uitvinding van eenig panacée. Wanneer men een nieuw specificum ontdekt heeft, laat de bezitter van den kostbaren talisman reusachtige affiches drukken, waarin de onvergelijkelijke eigenschappen van het middel, de merkwaardige genezingen, die het bewerkt heeft, worden opgevijzeld, en de hulpbenden van ware of valsche getuigschriften niet achterwege blijven. Deze worden in de straten en openbare pleinen rondgedragen aan lange staken, ten einde de nieuwsgierigheid van het publiek op te wekken en de ligtgeloovigen te verschalken.

Hoewel nu de pharmacie geene officiele organisatie bezit, heeft toch de regering der Vereenigde Staten eene pharmacopoea uitgegeven, welke bestemd is om eenige gelijkvormigheid in de bereiding der geneesmiddelen te brengen. De vergiften mogen in elke hoeveelheid en aan iedereen worden afgeleverd, maar zij moeten voorzien zijn van een etiquet, waarop de naam van het middel, benevens het woord *vergif* gedrukt is. Daar de apotheker tot geene bijzondere verpligting tegenover den Staat gehouden is, zoo staat deze hem ook geenerlei voorregt, geen bijzonder regt toe.

De hospitalen bezitten eenige bekwame geneesheeren en apothekers. De geregtelijk-geneeskundigen, *coroners*, genaamd, zijn in de verschillende wijken der stad verdeeld. Hoewel, zoo als wij zagen, de daarstelling van eene apotheek aan geene de minste formaliteit onderworpen is, zoo beginnen de voordeelen eener goede wetenschappelijke opleiding zich meer algemeen in de Vereenigde Staten te doen gevoelen, vooral, sedert er zich Europesche pharmaceuten gevestigd hebben; men vindt ook in de meeste belangrijke steden der Staten scholen, waar de jongelieden, die zich tot het een of ander geneeskundig beroep bestemmen, vrij volledig onderrigt ontvangen. Het is te hopen, dat het Amerikaansch gouvernement, uit deszelfs langen doodslaap ontwakende, deze begeerte der pharmacie om uit den droevigen staat van anarchie en onkunde, waarin de wet, van ieder aan zich zelf over te laten, haar tot nu toe gehouden heeft, zal ondersteunen en dat eene goede geneeskundige organisatie weldra de belangen der geneeskunde met de behoeften der menschheid zal in overeenstemming brengen.

Gedrukt bij **J. C. MULLER Az.**